VNS 1/2018 vp
Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019—2022
- Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaoston kokous 13.6.2018

13.6.2018
Harri Juvonen
Palvelujohtaja, Suomen ympäristökeskus

SYKE

Miksi täällä tänään?

- Taloustilanne
- Htv-määrän arvioitu kehitys 2017 - 2022 julkisen talouden kehysten näkökulmasta.
- Arandan käyttökustannukset ja mahdollisuudet kattaa kustannukset muualta tehdyillä säästöillä.

SYKE

Rahoituksen ja kustannusten kehitys 2008-2019

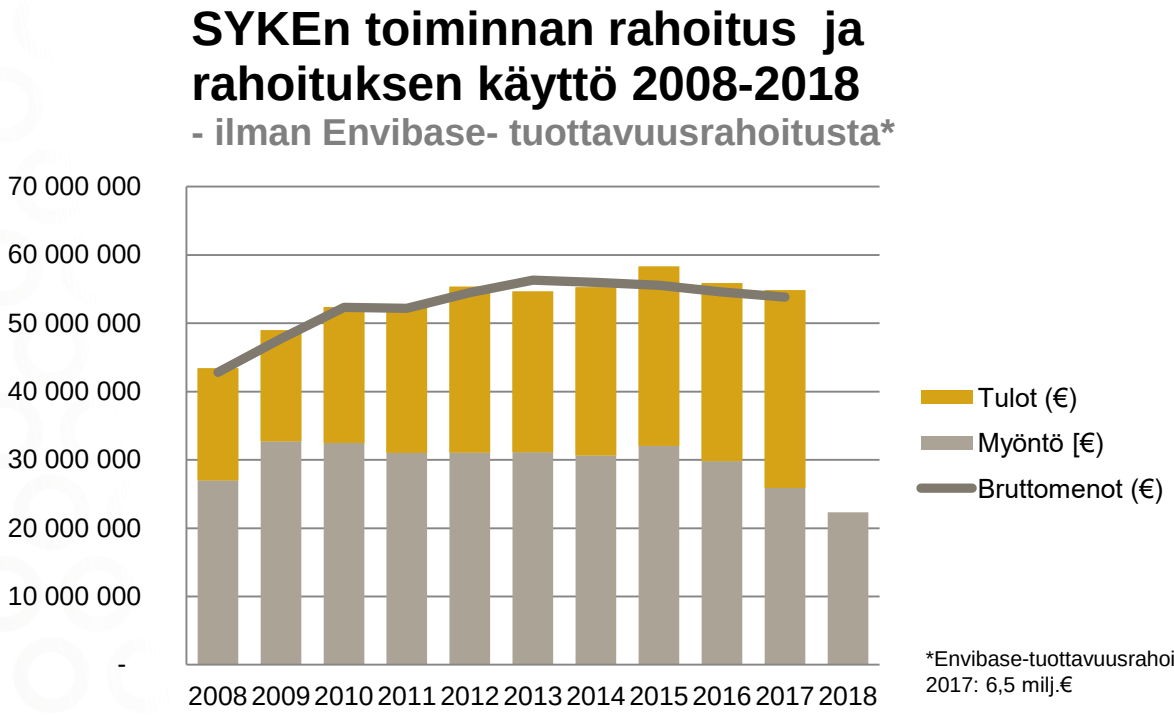

*Envibase-tuottavuusrahoitus 2015-2017: 6,5 milj.€

SYKE

Taloustilanne nyt

SYKEn tilanne on taloudellisesti aiempaa hankalampi

- SYKEssä on pystytty kattamaan vuosina 2014-2017 toimintamenorahoituksen supistumista lisäämällä ns. ulkoista rahoitusta sekä tehostamalla ja osin myös supistamalla toimintaa
  - Ulkoisen rahoituksen osuuden kasvu lisää samalla epävarmuutta
- SYKEn taloustilanne on 2018-2019 poikkeuksellisen tiukka
  - Eri vaiheissa päätetyt leikkaukset vaikuttavat täysmääräisesti
  - Vuosille 2018-2019 ajoittuu kertaluonteisia, pääkaupunkiseudun toimitilamuutoksista aiheutuvia kustannuksia
- Sopeuttamista jatketaan 2019-2020

SYKE

Taloustilanteen ennuste 2019-2022

SYKEssä on laadittu kolme skenaariota vuosille 2019-2022

- ”Optimistisessa” vaihtoehdossa ulkoisen rahoituksen määrää pystytään kasvattamaan ja rahoituksen ehtoja pystytään parantamaan
  - talous on tasapainossa suoran budjettirahoituksen leikkauksista huolimatta jo 2019
- ”Varovaisen optimistisessa” vaihtoehdossa ulkoisen rahoituksen määrä pystytään säilyttämään nykytasolla ja rahoituksen ehtoja pystytään parantamaan lievästi
  - talous on tasapainossa 2020 alkaen
- ” Pessimistisessä” vaihtoehdossa ulkoisen rahoituksen määrä pienenee omarahoitukseen tarvittavan suoran budjettirahoituksen supistumisen myötä
  - taloutta ei saada tasapainotettua ilman merkittäviä toimintakustannusten leikkauksia; tilanne kärjistyy vuoden 2019 alkuun mennessä

Nykytilanne tukee tätä vaihtoehtoa

SYKE

Henkilötyön määrän kehitys 2008-2017

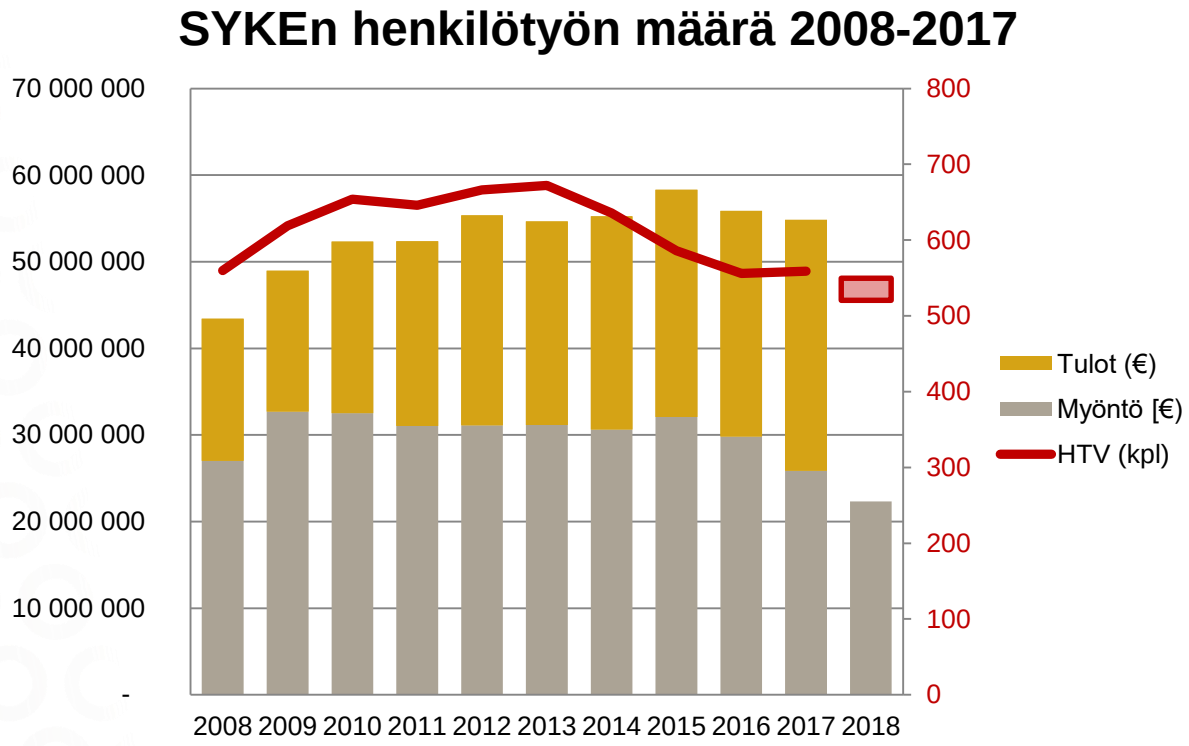

SYKE

Henkilötyömäärän ennuste

SYKEn henkilötyömäärän kehitys riippuu ulkoisen rahoituksen määrästä

- Ilman ulkoista rahoitusta SYKEn henkilötyömäärä olisi vuonna 2017 ollut noin 260 htv (toteuma oli 559 htv)
- Henkilötyömäärä on laskenut vuodesta 2013 lähtien
  - poikkeuksena vuosi 2017, jolloin htv-määrä nousi hankerahoituksen ennakoitua suuremman kasvun johdosta
- Vuosina 2019-2022 henkilötyömäärän ennakoidaan olevan välillä 490-550 htv

SYKE

Tutkimusalus Arandan käytön määrä 2007-2017

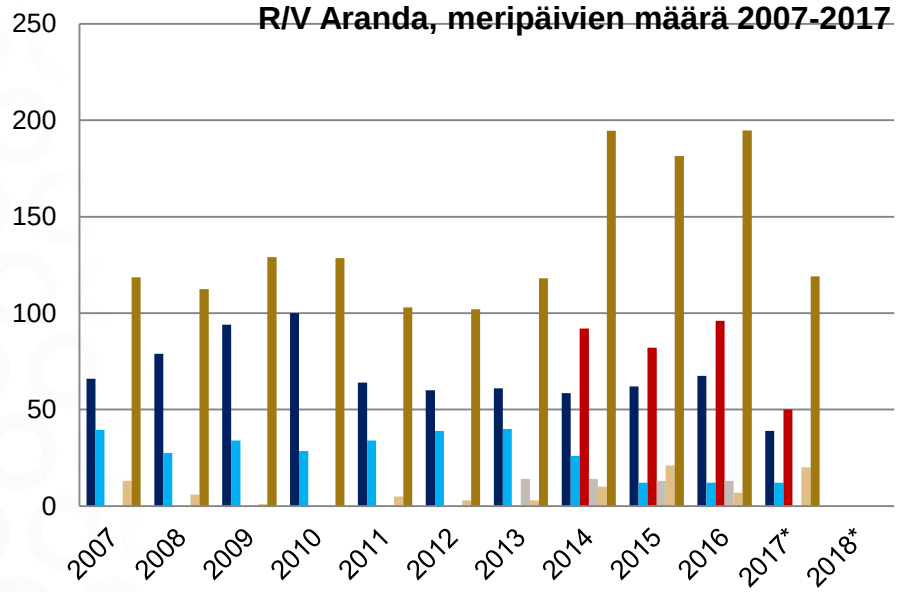

*Vuonna 2017 loppukesän ja syksyn tutkimusmatkat tehtiin korvaavalla aluksella
*Vuonna 2018 alus on ollut peruskorjauksessa

**Määrään on laskettu vuosien 2007-2008 osalta kaikki Itämeren tilan seurantaan liittynyt Merentutkimuslaitoksen (MTL) ja SYKEn käyttö

R/V Aranda SYKEn hallintaan

SMHI mukaan R/V Arandan käyttäjäksi

SYKE

Arandan käyttökustannukset ja mahdollisuudet kattaa kustannukset muualta tehdyillä säästöillä

R/V Arandan käyttökustannukset ja rahoitus

- Vuonna 2009 Arandan suorat käyttökustannukset aluksen hallinnointi mukaan lukien olivat yhteensä 2,0 milj. euroa (meripäiviä 113)
  - Kustannukset katettiin pääosin toimintamenorahoituksella
- Vuonna 2016 Arandan suorat käyttökustannukset aluksen hallinnointi mukaan lukien olivat yhteensä 2,4 milj. euroa (meripäiviä 195)
  - Kustannuksista katettiin toimintamenorahoituksella noin 10%
- Päivää kohti lasketut käyttökustannukset olivat laskeneet noin 25%

SYKE

Miten Arandan käyttökustannukset aiotaan kattaa jatkossa?

- Peruskorjauksen jälkeen Arandan käyttökustannusten ennakoidaan alenevan
  - Todelliset vaikutukset polttoainekustannuksiin saadaan selville syksyllä 2018
  - Aluksen käyttöpalvelusopimus päättyy 2019; sopimus kilpailutetaan 2019 aikana

- SMHI:n käytön tilalle haetaan korvaavaa käyttöä vuodesta 2020 alkaen
  - Noin 80 meripäivän käyttökorvaukset riittänevät käyttötalouden tasapainottamiseen
  - Neuvotteluavauksia on jo tehty Itämeren alueella

SYKE

Voitaisiinko Arandan käyttökustannukset kattaa säästämällä muusta toiminnasta?

- Kustannusten kattaminen muusta toiminnasta säästämällä leikkaa vastaavasti muun toiminnan edellytyksiä
  - Panostukset pyritään pitämään Itämeren tilan parantamisen ohella riittävällä tasolla myös muilla tehtäväalueilla, kuten
    - Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen
    - Kiertotalous
    - Kaupungistuminen
    - Vesivarojen käyttö ja hoito, ml. Tulvakeskus
    - Sisä- ja pohjavesien tilan turvaaminen
    - Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden turvaaminen
- Hallinnon ja toimitilojen kustannuksia on karsittu 2014-2017 merkittävästi
  - Toimitilakustannusten säästöt realisoituvat 2019 alkaen

SYKE

SYKEn päivittää strategiaansa vastaamaan muuttuvia tarpeita

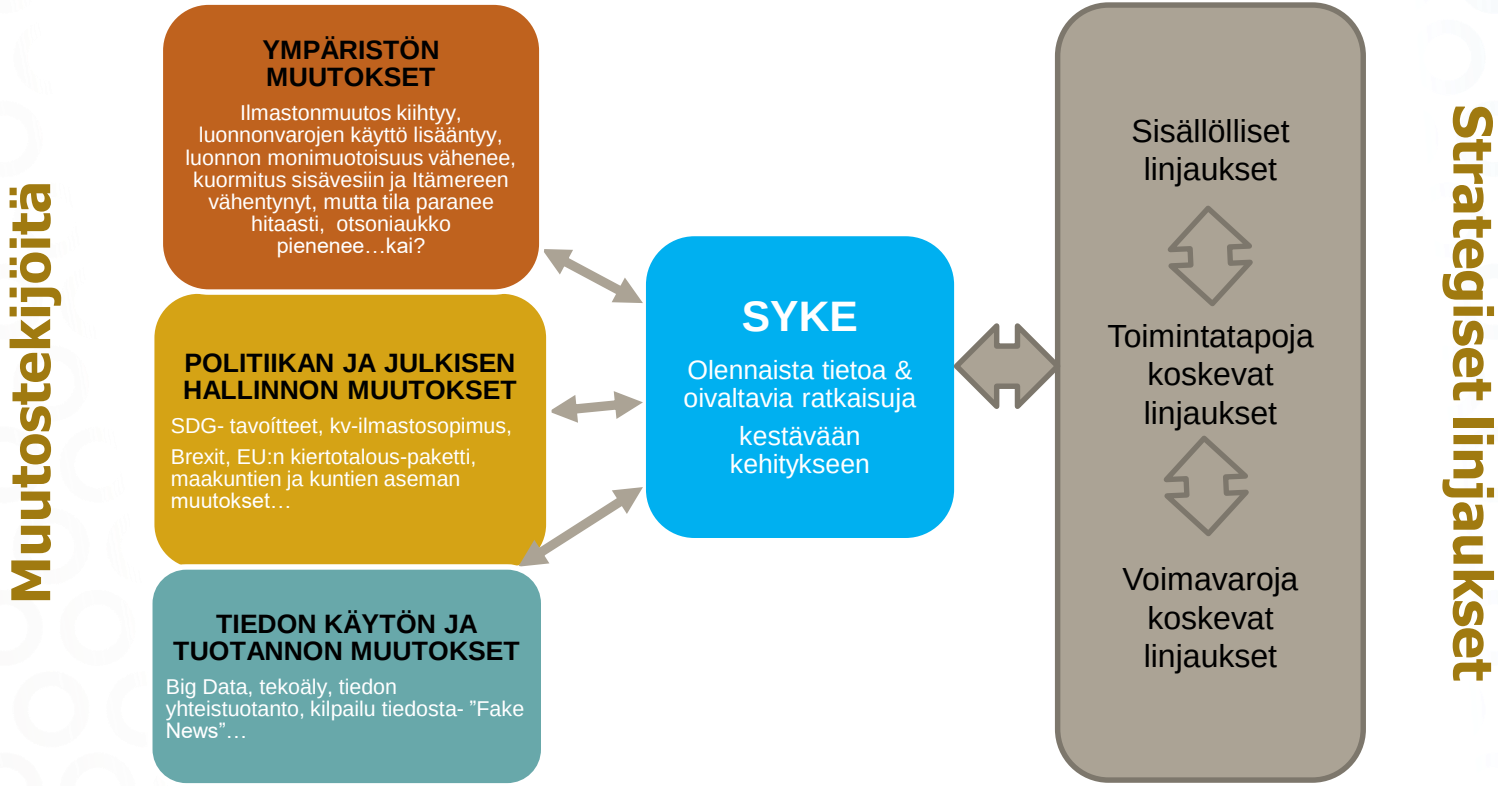

SYKE

Yhteenveto

Jättiremontissa ollut merentutkimusalus uhkaa jäädä vajaakäytölle rahapulan vuoksi – "Arandan mukana suomalainen merentutkimus joko seisoo tai kaatuu"

Itämerentutkimuksen kohtalo on vaakalaudalla. Miljoonaremontin juuri läpikäynyt merentutkimusalus Aranda on jäämässä vähäisellä käytöllä rahapulan takia. Ympäristöministeriö odottaa alusta hallinoivalta Suomen ympäristökeskukselta ratkaisuehdotuksia.

Tutkimusalus Aranda 8.6.2018 klo 07:20

Merentutkimusalus Aranda on laskettu vesille vajaan vuoden kestäneen peruskorjauksen jälkeen. 15 miljoonaa euroa maksaneen remontin myötä Aranda on entistä ympäristöystävällisempi ja sen käyttökustannukset ovat aikaisempaa pienemmät. Tästä huolimatta alus on vaarassa jäädä vähäiselle käytölle.

Arandaa hallinnoivan Suomen ympäristökeskuksen rahoitusta on leikattu, mikä heijastuu suoraan merentutkimusaluksen meripäiviin. Tällä hetkellä Syken budjetti on noin 50 miljoonaa euroa. Arandan käyttöön tästä summasta on varattu noin 500 000 euroa. Se on viidesosa siitä, mitä aluksen toimintaa varattiin kymmenen vuotta sitten.

- Arandan käyttöpäivien määrät ovat pysyneet aiempaa korkeampina vuosina 2014-2016
- Käyttö on kasvanut merkittävästi aluksen vuokraamisen ansiosta, mikä on vähentänyt valtion budjettirahoituksen tarvetta merkittävästi
- Merkittävin uusi käyttäjä, SMHI Ruotsista, luopunee Arandan käytöstä 2020 alkaen
- SYKE on jo alkanut kartoittaa uusia käyttäjiä Itämeren alueelta

- Arandaa tarvitaan erityisesti Itämeren tilan seurantaa varten (EU- ja HELCOM-velvoitteet)
- Itämeren tilan parantamiseen liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta tukeutuu Arandan avulla koottavaan dataan

- On totta, että SYKEn suora budjettirahoitus on laskenut yli 30% vuoden 2009 tasosta

SYKE